

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 79

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 23 oktober 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Signaalgebieden met bouwvrije opgave - Stand van zaken

Vlaanderen is met 15,3% bodemafdekking een erg verharde regio. Daarom is het belangrijk om bij hevige regenval het afvloeiend water te bufferen op plaatsen waar het niet tot overlast leidt. Door de verspreide bebouwing in Vlaanderen is dat soort gebieden schaars. Bovendien staan ze vaak onder druk door nieuwe bebouwing. Signaalgebieden, gebieden met een groot waterbergend potentieel en een harde ruimtelijke bestemming die nog niet ontwikkeld is, krijgen daarom een beleid gericht op het behoud van het waterbergend vermogen.

De Vlaamse Regering legde in de periode 2014-2017 vervolotrajecten voor 235 signaalgebieden, variërend in grootte van enkele percelen tot meerdere hectares, vast. Er worden daarbij twee categorieën van beslissingen onderscheiden, namelijk een verscherpte watertoets waarbij de geldende bestemming blijft behouden maar er wel extra voorwaarden voor de ontwikkeling van het gebied opgelegd kunnen worden, en een bouwvrije opgave waarbij delen van het signaalgebied bouwvrij moeten blijven en bijgevolg een andere bestemming moeten krijgen. Dat laatste kan op twee manieren: door de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) of door middel van een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied. In ongeveer 1100 hectare signaalgebied is het overstromingsrisico zo hoog dat nieuwe bebouwing er onverantwoord is. In afwachting van de herbestemming geldt in die gebieden een tijdelijk bewarend beleid.

De signaalgebieden werden afgebakend op basis van de overstromingsgevaarkaarten opgemaakt in 2012. De voorbije jaren werden de overstromingskaarten geactualiseerd. Naast de fluviale overstromingskaarten werden ook pluviale overstromingskaarten opgemaakt. Op basis van de nieuwe overstromingskaarten werd het watertoets-instrumentarium vernieuwd.

1. Kan de minister een overzicht geven van alle signaalgebieden waarvoor een bouwvrije opgave werd vastgelegd? Met daarbij ook de vermelding of het gaat om een ruimtelijk uitvoeringsplan dan wel een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied, met daarbij ook de vermelding van de status van het vervolotraject.
2. Kan de minister een overzicht geven van de signaalgebieden die een bouwvrijopgave kregen, met daarbij de vermelding van de oppervlakte die ze hadden bij de goedkeuring van het vervolotraject door de Vlaamse Regering en de oppervlakte die ze actueel hebben na voorlopige aanduiding door de Vlaamse Regering? Graag telkens een verklaring voor de afwijkingen tussen de oppervlakte bij goedkeuring van het vervolotraject en de actuele oppervlakte van het gebied.

3. Kan de minister per signaalgebied een overzicht geven van het aantal afgeleverde omgevingsvergunningen voor stedenbouwkundige handelingen waarbij toelating gegeven werd voor bebouwing, ophoging of andere ingrepen die een impact hebben op het bergingsvolume van het signaalgebied?
4. Heeft de minister al een analyse laten maken van de wenselijkheid om bijkomende signaalgebieden aan te duiden op basis van de vernieuwde overstromingskaarten? Is het op basis van die oefening wenselijk om bijkomende signaalgebieden aan te duiden en voor de signaalgebieden in gepaste maatregelen te voorzien?

ANTWOORD

op vraag nr. 79 van 23 oktober 2023

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. In bijlage 1 is een overzicht van de verschillende signaalgebieden uit de periode 2014-2017 terug te vinden, aangevuld met informatie omtrent het initieel vooropgestelde instrument ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) of watergevoelig openruimtegebied (WORG) voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in deze gebieden.

Voor een aantal gebieden werd reeds een RUP-proces afgerond; voor andere is dit proces lopende. Voor bepaalde gebieden werd een RUP-proces opgestart, maar oordeelde de Vlaamse Regering dat er op korte termijn geen herbestemming zal gebeuren en werd alsnog een WORG-aanduiding opgestart.

Het overzicht zal verder geactualiseerd worden op [deze website](#) op basis van de voortgang van de planningsprocessen en de voorlopige aanduiding van de WORG's. Er wordt getracht om de resterende WORG's nog dit jaar voorlopig vast te stellen.

2. In bijlage 1 wordt ook aangegeven welke oppervlakte werd gevrijwaard door middel van een RUP of de voorlopige aanduiding als WORG. Deze informatie is actueel tot en met 15 november 2023.

Bij de goedkeuring van de vervolgtrajecten werden steeds algemene doelstellingen voorop gesteld. De aanduiding 'bouwvrije opgave' betekent dat het gebied deels of volledig gevrijwaard dient te blijven. De gedetailleerde afbakening van de te vrijwaren percelen werd daarbij overgelaten aan het planningsproces op basis van een gebiedsgerichte analyse. Zowel bij RUP's als bij de voorlopige aanduiding van de WORG's wordt erop toegezien dat de startbeslissingen worden nageleefd en dat er rekening wordt gehouden met de meest actuele gegevens over het overstromingsrisico. Het is dus geenszins zo dat de volledige signaalgebieden zouden gevrijwaard moeten blijven van bebouwing.

3. In bijlage 2 zijn het aantal verleende vergunningen opgegeven per signaalgebied met bouwvrije opgave. Een bouwvrije opgave betekent zoals hierboven vermeld evenwel niet dat er in het volledige signaalgebied geen stedenbouwkundige handelingen meer mogelijk zijn.
4. Op dit moment maak ik werk van de omzetting van de startbeslissingen uit de periode 2014-2017, geactualiseerd aan de nieuwe overstromingskaarten. Daarnaast werd recent een studie opgestart om ook andere niet-ontwikkelde en slecht gelegen gebieden met een harde bestemmingen in kaart te brengen. Dit kan mogelijk leiden tot herbestemmingen via (gewestelijke) RUP's of WORG 2.0. Daarover is momenteel nog geen beslissing genomen.

BIJLAGEN

1. [Overzicht per signaalgebied met bouwvrije opgave](#)
2. [Overzicht stedenbouwkundige vergunningen \(2017-2023\) afgeleverd in signaalgebieden met bouwvrije opgave verdeeld per type](#)